

Western Michigan University

From the Selected Works of Maira Bundza

August 22, 2013

Katskļu Atskaņas 2013 #2

Maira Bundza, *Western Michigan University*

Available at: https://works.bepress.com/maira_bundza/41/

MAIZE, MAIZE, VIETA, VIETA,
KUR MĀMIŅA MANI DEVA;
VĒL JO MAIZE, VĒL JO VIETA,
KUR PATIKA PRĀTIŅAM.

KATSKIĻU ATSKAŅAS

3x3 avīze #2

2013.g. 22. augustā

Talantu vakars un ugunskurs

Katru gadu pārsteidz plašais talantu klāsts — gan mūziķi, gan dzejnieki, gan jokpēteri. Vakaru ar humoru novadīja Pauls Miniats, starp talantiem pastāstot ne vienu vien joku. Sevišķi publika smējās par grūtībām pārvest pāri robežai ieraugu un citus vajadzīgos produktus latviskai virtuvei.

KATSKIĻU FANTAZIJA*Elka Park, N.Y.**In the Catskills U.S.A.*

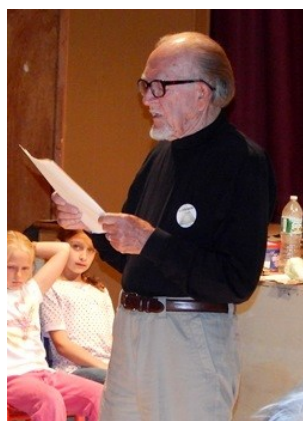
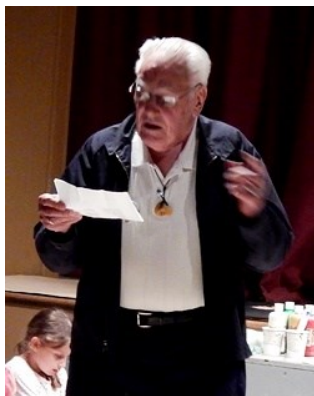
Toponīmi
Nav anonīmi.
Tās ir
atklāti slepenas
zīmes.

Nevienu kaķi
Katskiļos
vēl neesmu satīcis.
(Varbūt tie izdzīvo mežos?)

Bet var jau būt,
ka kādreiz –
kad vēl te indiāņi
staigāja –
bungām rībot
rituāla deju ritmos
kaķus te upurēja
Lielajam Elkam
Un tāpēc viņu vairs
Katskiļos nav.

Nu indiāņu arī
vairs Katskiļos nav.
Toties latvieši –
dzīvi un miruši --
te kalnos,
(pret kuŗiem Gaiziņš
kā kurmjū rakums)
savus senos tikumus piekopj,
savas senās dievības apdzied,
liek senos ritmos kustēties kājām,
pieminot savu zaudēto zemi
un laikus tālos aizjūras krastos,
ko reiz sauca par mājām.

Trimdinieki abi –
indiāņi, latvieši –
seno tikumu,
zemes likumu
kopēji, glabātāji –
ne savā vietā, ne laikā

Vien toponīmi vēl stāsta:
latvieši reiz līdz Maskavai bijuši.
Tur latviešu vietā tagad ir krievi,
bet te, kur indiāņi reiz
ziedoja Lielajam Elkam,
tagad -- latvieši.

Elka parkā,
kaķa lāsti
vairs debesīs nekāpj,
kaķis vairs neņaud
ne pēc tiem, kas reiz bija,
ne tiem, kas tagad te ir.
Liekas – Katskiļos
Viņu vairs vienkārši
ņau.

Katskiļos safantazējis Valters Nollendorfs

21.08.2013.

TĪRASIŅU ZIRGS

Es nezinu vai vispār
mūsu stallī var būt
kāds tīrasiņu zirgs, kāds kumeliņš
mums jājuši pāri
vikingi vācieši
igauņi zviedri
franči un krievi
gan resni gan tievi
kur te var būt
kāds latviešu zirgs?
un kas ir latvietis?
gaisa grābts vārds? Izdomāts
mēs lībji kurši sēji latgaļi
mēs prūši vāci krievi zviedri
list sviedri visus tos samaisot.
nu – vienalga
sauksimies par latviešiem
ar dzintaru pie sirds

Voldemārs Avens

Svecīšu dievkalpojums

Dieva gaisma tika uzsvērtā šajā dievkalpojumā, kur Ticības tilta ievirzes dalībnieki aizdedza sveci kopīgajā krustā un nolasīja Bībeles pantus, kas saistījās ar gaismu. Pēc svētbrīža visi devās ar svecītēm pie ēdamzāles un salika tās „kalnup” zīmē (jaunraksts no pirmdienas.)

100 latviešu stāsti

Ģirts Smelters & Kristaps Jēkabsons

“Mūsu ideja ir veidot stāstus par latviešiem ārzemēs, ceļojot apkārt pasaulei. Ceļojuma laikā vēlamies atspoguļot aizbraukušo latviešu dzīves stāstus, akcentējot tās lietas, ko aizbraukšana no Latvijas tiem ir atņēmusi. Tādā veidā vēlamies aicināt latviešus novērtēt to, kas tiem ir dots dzīvojot savā dzimtenē. Paralēli tam plānojam aktīvi atspoguļot savas ceļojuma gaitas, piedzīvojumus un redzēto.

Mūsu motivācija ir ar savu darbu radīt pievienoto vērtību Latvijas sabiedrībai; pierādīt sev, ka spējam realizēt ideju, kam ticam; gūt neatsveramu pieredzi turpmākajai dzīvei.”

Ģirts un Kristaps mērojuši jau tālu ceļu no Cēsīm ... pa Dienvideiropu, Āziju un Ziemeļameriku. Atliek vēl šķērsot Atlantijas okeanu, pietāt Zviedrijā, un atgriezties Latvijā. Un viņu gaitām var sekot gan YouTube, gan Twitter, un viņu blogā:

100latviesustasti.lv

MINSTERES DZIESMU DIENU PIEZĪMES

Puisītis, bālēliņš,
tik tikko izšķīlies no bērnu dārza,
stāv rožu dobē un prasa:
„Vai tālu brauci?”

Mans draugs, kas vija vainagus
no ozoliem un mārpuķītēm
un priecīgs dziesmas dziedāja
no vakara līdz agram rītam,
reiz saulei lecot, apklusā
un it nekad vairs nepamodās.
Es viņa vietā gribēju
uz tāliem dziesmu svētkiem doties.

Šī ir apburta vieta
aiz septiņām jūrām.
Kā senos laikos reiz gaismu,
mēs svētku dziesmas
te sanesam maisiem
un ejam, un plūstam,
līdz paši kļūstam
par svētkiem.

Mēs izdziedam kaujas
un izdziedam Jāņus,
mēs izdziedam senus
rēģus un māņus,
un nāru naktis,
un kāzu vārtus
un nāvei nolemto
ugunssārtus.
Mēs izdziedam laimi,
un izdziedam bēdas,
un izdziedam pelnos
zūdošas pēdas.

Mīļā Laima pulkā iet,
Sirmu galvu apsegusi.
Ai, Laimīte, kur tu biji
Visu manu gaŗu mūžu?

-- Ne tavam mūžiņam
Bēdu nasta mugurā.
Kaŗa kungi brāli cērt,
Zobens deg asinīs.

Mīļā Laima pulkā iet,
Klusu balsi locīdama,
Cieši klāt stāvēdama
Jaunajam bāliņam.

Nakti miegā
dziļi dreb sirds.
Svētku karogi krūtīs
plešas, un plīvo
un pārplēš svešumu.
Dodiet!
Dodiet man jaunu elpu,
dodiet man rudzu, miežu
un baltāko bērzu elpu!

Minsteres Doma eņģelis
simtgadīgs
zaudējis kājas
pēdējā kaŗā.
Tur nu viņš ir
savā vietā pie jaunās sienas,
un tālāk nav jāiet...

Mēs katru dienu
ejam bez kājām,
mēs sakūstam dziesmā
un ceļamies pāri
zibens ceļiem, pērkona draudiem,
dzeloņu sētām.
Mēs katru dienu
ejam uz mājām
un uzceļam tās
no jauna.

Rita Gāle

*Dzejniece nodeva pārdrukāt dzejoli, kas
piemērots šīs nedēļas pārrunām*

Latviskā virtuve

Pauls Miniats mēroja garus ceļus, lai mums mācītu latvisko virtuvi. Ciemos ejot esot jāņem līdž sāls un rudzu maize. Lai mēs to varētu īstenot, viņš mums māca kā gatavot rudzu maizi. Pie reizes viņš parūpējās arī par mūsu kāro zobu, mācot cept Bezē, Napoleona un Aleksandra tortes. Pirmdien ievirzē sagatavoja pirmsraugu un arī cāļus kūpināšanai. Otrdien uzsāka bezē torti, kas būs vairākās kārtās. Trešdien ievirzē iemīcīja rudzu maizi un pabeidza tortes. Acīmredzot rudzu maize ir saistīta ar laiku un mīlestību. Katram ievirzes dalībniekam iznāks viens plācenītis. Pauls pavada laiku starp Atpūtas nama virtuvi un Ēdamzāles virtuvi, kā Daugavas laivinieks, jo arī sagatavoja garšīgas vakariņas visai nometnei trešdienas vakarā.

Laimonis Drukovskis

Austris Mangulis ievirzē gādā par dažādu gaļu kūpināšanu.

Dzirdēts, ka Vizmiņa, kaut varētu nodarboties ar citiem bērniem, atnākusi uz Latvisko virtuvi un ir tādā sajūsma, ka tur palikšot līdz beigām.

Keramika

Kustīgas

Elegantas

Rokas

Aizraujoši

Mīca mālus

Izjusti

Kika

Atmodina mūsos radošu garu.*Saina Bergailis****Vai kāds pazīst Sainu Bergaili?*

Ievirzē piedalās apmēram septiņi dalībnieki, gan jauni, gan ne tik jauni. Tie gatavo bļodas, podus, skulptūras un visādas citas lietas no māliem.

Vitrāža

Vada Inga Zariņa

Reizem vitrāžas apzīmētas par “saules tvērējām.” Inga stāsta, ka strādāšana ar stikliem rada prieku tieši stiklu krāsu dēļ, it īpaši tad, kad gaismas iespaidā stiklu krāsas kļūst vai dzīvas. Musturs Ingai veidojas krāsu ietekmē, un krāsas ne reti nosaka viņas garstāvoklis. Kad Inga taisīja lampas ar vitrāžu kupoliem, viņa atskārta, ka ļaudis visbiežāk meklēja tieši zināmas krāsas, un tamdēļ varbūt mājās neaiznesa viņas darbus.

Taču šeit 3x3 dalībniekiem, šķiet, pirmā vietā ir musturs, un tad viņi sāk lūkoties uz stiklu izvēli, lai izraudzītu sev piemērotas krāsas.

levirzē piedalās gan jauni gan vecāki, gan iesācēji, gan tādi, kas ar Ingu strādājuši atkārtoti. Viņa uzsver, ka galvenais ir, ka darbam nav jābūt perfektam.

Nereti ir tā, ka no iztēles līdz pabeigtajam projektam, vitrāžas projekta plūsma mainās un attīstās līdz beidzot rodas gaismas tvērēja.

Maija Lele

Pēc pārbagātām lekcijām, brīnišķīgām maltītēm un apgarotā svecīšu dievkalpojuma, jūtos kā māla bļoda, kam mīkla veļas pāri pa malām...piepildīta... Arī brašie puisi no Cēsīm deva cerību, ka mēs kā tauta esam tālu no iznīcības. Tas bija uzjautrinoši sastapt šos divus droširdīgos jaunekļus, kuŗi bezbailīgi spēja izsapņot savu sapni — apceļot pasauli ar mērķi meklēt latviešus. Viņi nebaidījās pieņemt izaicinājumu!

Katrā ziņā, pēdējā diena man ir bijusi ievērojama ar to, ka man arī bija un VĒL arvien ir dzīves pārbaudījums — pārvarēt šausmīgas bailes! Vakar pirms gulētiešanas ieejot manā mazā istabiņā Dārza mājā, mani sagaidīja čūska! Droši vien tā bija tikpat nobijusies no manis, bet tas itin neko nemaina. Čūskas man ir pretīgas! Vienīgā cerība, ka viņa ir tikusi ārā no mājas un ir zem klajām debesīm-ne šīs mājas sienās!

Novēlu čūskai baudīt mēnesstara maģisko gaisotni. Neļaušu tai mani terorizēt! Esmu tai pieteikusi izaicinājumu te vairs nerādīties!

Aija Pelše

Aizkustinoši iespaidi

Satiku jaunu, priecīgu pārīti staigājot saķērušos un apbrīnojot savus pirkstus, ziņkārības pēc paprasu kāpēc tāda sajūsma. Rotu kalšanas ievirzē esot sev uztaisījuši ar rakstiem izrotātus vienādus gredzenus.

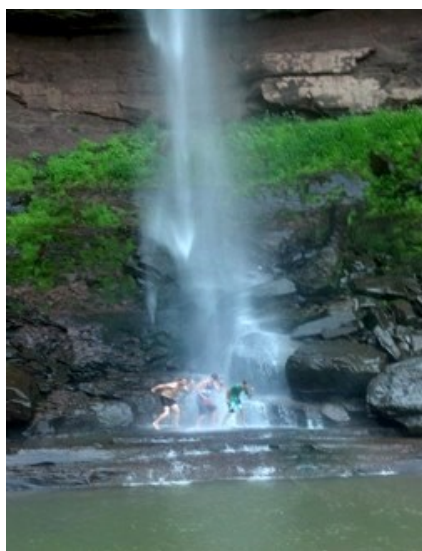
Mūsu 3x3 nometnē nevar neievērot sešus gadus veco Gabrielu un viņas četrus gadus veco brālīti Matīsu, kas tik ļoti skaistā latviešu valodā ļoti labprāt ar mani aprunājas. Gabriela pastāsta par savām māsīcām un brālēniem gan šeit Amerikā, gan Latvijā, turpinot, ka ugunsкура vakarā uzstāšoties ar dziedāšanu.

G.E.

Rīta vingrošana

Neticami, ka jau pirmajā rītā pirms brokastīm sanāca vai trešā daļa no 3x3 nometnes dalībniekiem uz rīta vingrošanu ar Brigitu Vīksniņu. Katru rītu sanāk vismaz 30 un līdz brokastīm bars pieaug. Kāpēc Brigitas vingrošana tik pievilcīga? Te nav jābūt lielam fizikultūras piekopējam, kaut arī tādi piedalās, bet jauni, vidēja vecuma un vecākā gada gājuma dalībnieki var izsekot Brigitas mierīgām, staipīgām kustībām. Liela daļa jau pazīst vingrinājumus no iepriekšējiem gadiem, un Brigita tikai atgādina mums domāt centrēti un gaiši. Mana diena iet gludāk, ja esmu sākusi to ar Brigitas vingrinājumiem. Tirdziņā var iegādāties viņas vingrinājuma DVD.

Kalnā kāpēji

Kaaterskill Falls un Twin Peaks

Negaidīta sagādīšanās

Mēs pazināmies jau no pirmās un otrās pamatskolas klases Latvijā un zinājām, ka šad un tad esam tikušās arī vēlāk. Tomēr bijām aizmirsušas, ka abas arī esam bijušas Lušicas nometnē, Sudetijā, kara beigās. Jau labu laiku mēģināju izdomāt, kā varētu šo nometni arī ievest Trimdas vēsturē, jo līdz šim to biju redzējusi pieminētu tikai Pētera Ērmaņa biogrāfijā. Kad pēc pirmās Trimdas ievirzes lekcijas, gaŗām ejot ievaicājos, kur vēl mūsu ceļi ir krustājušies, viņa minēja caurlaides nometni, ceļā uz Ameriku. Kad jautāju, kur viņa bija Otrā pasaules kara beigās, viņa minēja Lušicas nometni un arī viņa ir domājusi par šīs nometnes ieviešanu mūsu Trimdas vēsturē.

Daži skati no mūsu atmiņām:

- Pirmais 18. novembris, dubļi, auksts; barakā, kur arī bija kopgalds, koka kaste apsegta ar tautisku sedziņu, svecēs un varbūt mazs Latvijas karodziņš. Neatceramies, kas tur tika runāts, kas runāja vai dziedāja. Pēteris Ērmanis, koka tupelēs un gaŗā melnā mētelī nāk uz šīm svinībām.
- Dažus mēnešus mums tur arī bija latviešu skola. Atceramies, ka skautu vadītājs Valdis Klētnieks mūs iepazīstināja ar latvju rakstiem.
- Kara beigās, nometnes iemītnieki stāvēja ceļmalā un skatās, kādi tanki ievelsies viņu acu lokā. Tie bija sarkanarmijas tanki.
- Inese un viņas māsa Ilze atceras, ka mira zīdainīši, jo mātēm nebija piena. Pēc katra

bērniņa nāves, iet gara rinda pavadītāju, aiz mazā zārciņa augšā pa kalnu un ceļmalā daži ļoti satriecoši skati.

- Kad nometni slēdza, nonācam Duksas pilsētā, kur mūsu mātes ir laikam strādājušas keramikas fabrikā.
- Braucām no Duksas uz Pilzeni noīrētā kravas vagonā, ko piekabinaja pasažieru vilcienam. Uz mantām sēdēja mātes ar bērniem un veci cilvēki. Līst lietus, vagona pārklāts ar brezentu. Robežas kontrolē krievu karavīri. Pilzenes stacijā piebrauca divas amerikāņu smagās mašīnas ar armijas šoferiem. Nevienam no mūsu grupas nezināja, kurā nometnē ir amerikāņu. Tā šoferis atstāja savus pasažierus krievu nometnē. Tomēr beigās mēs visi satikāmies amerikāņu nometnē un tad tālāk uz nometnēm amerikāņu zonā.

Ir labi, kaut arī bijām tikai bērni, ka atceramies vienu un to pašu. Varbūt, ka vēl kādam ir šī nometne viņu atmiņā pūrā.

Baiba Ozola

Ar Ineses Bērziņas piedalīšanos

Ilze, Baiba, Inese

Slavas dziesma mūsu virtuviešiem

Agrs rīts, eju virtuvē pēc pirmās kafijas. Pa labi ir spēka kafijas bundulis, pa kreisi vienkārši kafijas bundulis. Skan Vivaldi „Gadalaiki.” Šī ir pasaulē klasiski vismuzikālākā virtuve un visgaišākie – uz visiem mums laipnībā starojoši – virtuves ļaudis. Grūbu, bukstiņu un mannā biezputras bija patiesas mīlestības taisītas, tāpat kā pārējais ko ēdam, kas iet tik labi pie dūšas. Pie jums, ar jums Ilze, Kristap, Juri, Ieva, Dace, Taina, Maija... ! Žēl tikai, ka vienu nedēļu!

Janīna Kursīte

2x3

Še nometnē dzird tik daudz interesantu dzīves fragmentu, tieši vēsturiskos, un dzīves gudrības. Ir žēl, ka mūsu starpā nav jauniešu, proti 2x2nieki.

2x2 nometnēs protams ir vecākās paaudzes lektori, bet 2x2nieki arī daudz iegūtu no atsevišķiem vecākās paaudzes ļaudīm, jo zinu visiespaidīgākā mācīšanās ir „one-on-one.” Daudz vecākās paaudzes ļaudīm, kam būtu svarīgs un interesants ko teikt, nav dotības būt „lektoriem,” bet daudz gudrību viņi varētu sniegt „one-on-one.”

Zinu no paša pieredzes, kā universitātē tā starp latviešiem, ka man vissvarīgākā mācīšanās, un varbūt arī mācīšanas

momenti, ir bijuši „one-on-one.” Vēl šodien Keimbridžas (Cambridge) Universitātē Anglijā daudz fizikas mācīšana ir organizēta „one-on-one.”

Kā būtu rīkot „maisītas” nometnes, proti 2x3?

Jānis Melngailis

*1972.g. 2x2 nometnes saimnieks
Ziedojis rupjmaizi 3x3 nometnei*

Lūdzu apmeklējiet mākslas izstādi un tirdziņu 1. mītnē, kas atvērta 12:30-2:30 un 4:30-6:00. Varēsit apskatīt un iegādāties mākslas darbus no sekojošiem māksliniekiem: Maira Dižgalve,

Gints Grīnbergs, Inta Lāčplēse, Maija Laiviņa, Taina Laiviņa, Austris Mangulis, KiKA Nīgale, Leon Gin, Saša Pariņš, Aina Priedīte, Andris Rūtiņš, Ligita Samsons, Uldis Stepe, Sarmīte Straupnieks

Paldies tiem, kas ziedojuši 3x3!

Ilze Bērziņa
Edgars Bērziņš
Laila Prosser
Jānis Students
Rasma Vēverbranta

Grāmata 3x3 ārpus Latvijas 1981-2011

ir pieejama elektroniskā formātā 3x3 mājas lapā: www.3x3.lv/gramata-par-3x3-kustibu.html Tur ir arī norādījumi, kur var grāmatu nopirkt drukātā formātā.

Jā, redzēts šis lācis meklējot vakariņas atkritumu tvertnēs.

Dzirdēts vecs joks:

Autobusa vadītājs vaicā mācītājam: „Ko Tu teici, lai viņi piepilda pēdējās sēdvietas?”

Redaktore: Maira Bundža, palīdzē: Maija Lele
Foto: Pēteris Alunāns, Baiba Bībelnieks, Ausma Bridis, Maira Bundža, Vizma Drukovska, Uģis Lāma, Maija Lele, Pauls Pīlmanis, Māris Zariņš.
Galvas zīmējums: Austris Mangulis
Korektore: Inese Bērziņa, Janīna Kursīte, Inta Rūtiņa